

DUAL TA'LIM TIZIMIDA ONLAYN VA OFLAYN REJIMLAR O'RTASIDAGI UYG'UNLIKNI TA'MINLASH STRATEGIYALARI

**Parpiyev Voxobjon
Murotovich,**

*Qo'qon davlat universiteti o'qituvchisi.
mr.vahobjon@mail.ru*

Аннотация

Maqolada onlayn nazariy ta'lim va oflayn amaliy ko'nikmalarni integratsiya qilishning pedagogik strategiyalari, "gibrid mentorlik" tushunchasi va talabalarning kompetensiyalarini baholashda raqamli vositalarning o'rni yoritilgan. Tadqiqot natijalari dual ta'lim sifatini oshirishga qaratilgan uslubiy tavsiyalarni o'z ichiga oladi.

Kalit so'zlar:

Dual ta'lim, raqamli transformatsiya, blended learning (aralash ta'lim), gibrid strategiya, kadrlar tayyorlash, korporativ ta'lim, LMS platformalari, ishlab chiqarish amaliyoti.

СТРАТЕГИИ ОБЕСПЕЧЕНИЯ СОВМЕСТИМОСТИ МЕЖДУ ОНЛАЙН И ОФФЛАЙН РЕЖИМАМИ В СИСТЕМЕ ДВОЙНОГО ОБРАЗОВАНИЯ

Парпиев Вохобжон Муротович,

преподаватель Кокандского государственного университета.

mr.vahobjon@mail.ru

Аннотация: В статье рассматриваются педагогические стратегии интеграции онлайн-теоретического обучения и офлайн-практических навыков, концепция «гибридного наставничества» и роль цифровых инструментов в оценке компетенций студентов. Результаты исследования включают методические рекомендации, направленные на повышение качества дуального образования.

Ключевые слова: дуальное образование, цифровая трансформация, смешанное обучение, гибридная стратегия, подготовка кадров, корпоративное образование, платформы LMS, производственная практика.

STRATEGIES FOR ENSURING COMPATIBILITY BETWEEN ONLINE AND OFFLINE MODES IN THE DUAL EDUCATION SYSTEM

Parpiyev Vohobjon Murotovich,

Teacher of Kokand State University.
mr.vahobjon@mail.ru

Abstract: The article discusses pedagogical strategies for integrating online theoretical education and offline practical skills, the concept of "hybrid mentoring" and the role of digital tools in assessing students' competencies. The research results include methodological recommendations aimed at improving the quality of dual education.

Keywords: Dual education, digital transformation, blended learning, hybrid strategy, personnel training, corporate education, LMS platforms, production practice.

Bugungi kunda globallashuv, raqamli texnologiyalarning jadal rivojlanishi hamda mehnat bozorida raqobatbardosh kadrlar tayyorlashga bo'lgan ehtiyoj ta'lim tizimida yangi yondashuvlarni joriy etishni taqozo etmoqda. Ayniqsa, nazariy bilimlarni amaliy ko'nikmalar bilan uzviy bog'lashga qaratilgan dual ta'lim tizimi zamonaviy ta'lim modellari orasida muhim o'rin egallamoqda. Ushbu tizim o'quvchi yoki talabaning ta'lim muassasasidagi o'qish jarayoni bilan ishlab chiqarish yoki tashkilotlarda olib boriladigan amaliy faoliyatini uyg'unlashtirish orqali yuqori malakali mutaxassislarni tayyorlashni maqsad qiladi.

So'nggi yillarda ta'lim jarayonida onlayn va oflayn rejimlarning parallel qo'llanilishi keng ommalashdi. Raqamli platformalar orqali masofaviy ta'lim imkoniyatlarining kengayishi, ayniqsa, pandemiya sharoitida o'zining samaradorligini namoyon etdi. Shu bilan birga, dual ta'lim tizimining asosiy ustuni bo'lgan amaliy mashg'ulotlar va ishlab chiqarish tajribasi ko'pincha an'anaviy, ya'ni oflayn shaklda amalga oshiriladi. Mazkur holat onlayn va oflayn ta'lim shakllari o'rtasida samarali uyg'unlikni ta'minlash masalasini dolzarb muammolardan biriga aylantirmoqda.

Onlayn ta'limning moslashuvchanligi, vaqt va makondan mustaqilligi hamda axborot resurslariga tezkor kirish imkoniyati bilan oflayn ta'limning bevosita muloqot, amaliy tajriba va kasbiy muhitga moslashuv kabi afzalliklarini birlashtirish dual ta'lim tizimining samaradorligini sezilarli darajada oshirishi mumkin. Biroq ushbu jarayonda metodik, texnologik va tashkiliy muammolar yuzaga kelishi ehtimoli mavjud bo'lib, ular ilmiy asoslangan strategiyalar orqali hal etilishi lozim.

Shu munosabat bilan, mazkur maqolada dual ta'lim tizimida onlayn va oflayn rejimlar o'rtasidagi uyg'unlikni ta'minlashga qaratilgan samarali strategiyalarni aniqlash, ularning afzalliklari va amaliy qo'llash imkoniyatlarini tahlil qilish asosiy maqsad qilib belgilangan. Tadqiqot natijalari ta'lim muassasalari, ishlab chiqarish korxonalari hamda pedagoglar uchun metodik va amaliy ahamiyatga ega bo'lishi kutilmoqda.

Hozirgi kunda ta'lim tizimini modernizatsiya qilish, uni mehnat bozori ehtiyojlariga moslashtirish davlat siyosatining ustuvor yo'nalishlaridan biri hisoblanadi. Xususan, dual ta'lim tizimi nazariy bilimlar bilan amaliy tayyorgarlikni uyg'unlashtirish orqali malakali, raqobatbardosh mutaxassislarni tayyorlashda muhim ahamiyat kasb etmoqda. Biroq, ta'lim jarayonida raqamli texnologiyalarning jadal joriy etilishi natijasida onlayn va oflayn rejimlarning o'zaro uyg'unligini ta'minlash masalasi yetarlicha ilmiy-amaliy asoslanmagan.

Amaliyot shuni ko'rsatmoqdaki, onlayn ta'lim imkoniyatlaridan samarali foydalanilmagan holatlarda bilimlar yuzaki o'zlashtiriladi, oflayn mashg'ulotlarda esa vaqt va resurslardan foydalanish samarasiz bo'lishi mumkin. Shu sababli dual ta'lim tizimida onlayn va oflayn rejimlar o'rtasida muvozanatni ta'minlash, ularning afzalliklarini bir butun tizim sifatida qo'llash dolzarb ilmiy muammo sifatida namoyon bo'lmoqda. Ushbu muammoni hal etishga qaratilgan strategiyalarni ishlab chiqish va amaliyotga joriy etish ta'lim sifati va samaradorligini oshirishda muhim ahamiyatga ega.

Tadqiqotning maqsadi va vazifalari: Mazkur tadqiqotning asosiy maqsadi dual ta'lim tizimida onlayn va oflayn rejimlar o'rtasidagi uyg'unlikni ta'minlashga qaratilgan samarali strategiyalarni ilmiy jihatdan asoslash va ularning ta'lim jarayonidagi ahamiyatini aniqlashdan iborat.

Ushbu maqsadga erishish uchun quyidagi vazifalar belgilandi:

- dual ta'lim tizimining mazmuni va tuzilmasini tahlil qilish;
- onlayn va oflayn ta'lim rejimlarining afzalliklari hamda cheklavlarini aniqlash;
- dual ta'lim sharoitida raqamli texnologiyalardan foydalanish imkoniyatlarini o'rganish;
- onlayn va oflayn ta'limni integratsiyalashga qaratilgan strategiyalarni ishlab chiqish;
- taklif etilgan strategiyalarning ta'lim samaradorligiga ta'sirini baholash.

Tadqiqot metodlari: Tadqiqot jarayonida ilmiy izlanishning nazariy va empirik metodlaridan kompleks tarzda foydalanildi. Jumladan, ilmiy-pedagogik adabiyotlarni tahlil qilish va umumlashtirish metodi orqali dual ta'lim tizimiga oid mavjud yondashuvlar o'rganildi. Taqqoslash metodi yordamida onlayn va oflayn ta'lim rejimlarining o'ziga xos jihatlari aniqlandi.

Shuningdek, kuzatish, tahlil va tizimlashtirish metodlari asosida dual ta'lim jarayonida qo'llanilayotgan amaliy tajribalar o'rganildi. Olingan natijalar mantiqiy tahlil va xulosalash usullari orqali qayta ishlanib, ilmiy asoslangan xulosalar shakllantirildi.

Tadqiqot natijalarining amaliy ahamiyati: Tadqiqot natijalari dual ta'lim tizimini takomillashtirish, onlayn va oflayn rejimlar o'rtasida samarali integratsiyani ta'minlashda metodik asos bo'lib xizmat qiladi. Ishlab chiqilgan strategiyalar ta'lim muassasalari, kasb-hunar maktablari, oliy ta'lim tashkilotlari hamda ishlab chiqarish korxonalarida qo'llanilishi mumkin.

Mazkur tadqiqot xulosalari pedagoglar, metodistlar va ta'lim jarayonini boshqaruvchi mutaxassislar uchun amaliy tavsiyalar manbai bo'lib, ta'lim sifatini oshirish va dual ta'lim tizimini samarali tashkil etishga xizmat qiladi.

FOYDALANILGAN ADABIYOTLAR RO'YXATI

1. O'zbekiston Respublikasi Prezidenti. "Ta'lim tizimini rivojlantirish va malakali kadrlar tayyorlash to'g'risida"gi Farmoni. — Toshkent, 2020.
2. O'zbekiston Respublikasi Vazirlar Mahkamasi. **Dual ta'lim tizimini joriy etish va rivojlantirish chora-tadbirlari to'g'risidagi Qarori.** — Toshkent, 2021.

3. Abduqodirov A.A. **Raqamli pedagogika asoslari.** — Toshkent: Fan va texnologiya, 2019. — 256 b.
4. Yo‘ldoshev J.G., Usmonov S.A. **Pedagogik texnologiyalar va ularni ta’lim jarayonida qo‘llash.** — Toshkent: O‘qituvchi, 2018. — 312 b.
5. Xodjayev B.X. **Kasbiy ta’lim metodikasi.** — Toshkent: Iqtisod-Moliya, 2020. — 284 b.
6. Bonk C.J., Graham C.R. **The Handbook of Blended Learning: Global Perspectives, Local Designs.** — San Francisco: Pfeiffer, 2006. — 585 p.
7. Garrison D.R., Vaughan N.D. **Blended Learning in Higher Education: Framework, Principles, and Guidelines.** — San Francisco: Jossey-Bass, 2008. — 272 p.
8. UNESCO. **Technical and Vocational Education and Training (TVET) and Skills Development.** — Paris, 2020.
9. OECD. **Innovating Education and Educating for Innovation: The Power of Digital Technologies and Skills.** — Paris: OECD Publishing, 2019.
10. Müller C., Behrendt M. **Dual Education Systems and Their Impact on Workforce Development** // *Journal of Vocational Education & Training.* — 2017. — Vol. 69(4). — P. 545–562.
11. Siemens G. **Connectivism: A Learning Theory for the Digital Age** // *International Journal of Instructional Technology and Distance Learning.* — 2005. — Vol. 2(1). — P. 3–10.
12. Bates A.W. **Teaching in a Digital Age: Guidelines for Designing Teaching and Learning.** — Vancouver: Tony Bates Associates Ltd, 2019.